

ربع قرن اطلاع‌رسانی دینی و فرهنگی در وبگاه حوزه نت

hawzah.net

احمد اکبری *
aakbari@noornet.net

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

اشاره

پایگاه اطلاع‌رسانی حوزه‌نت، وابسته به مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی است که در زمینه اطلاع‌رسانی دینی و فرهنگی برای مخاطبان عمومی در اینترنت فعالیت می‌کند. از آغاز رواج پدیده اینترنت در ایران، این پایگاه، از اولین درگاه‌های اطلاع‌رسانی دینی و مذهبی است که تاکنون حجم انبوهی از محتواهای اسلامی، فرهنگی و ملی را در خود جای داده است. با وجود توسعه درگاه‌های اینترنتی همسو و تغییرات چشمگیر وب، این پایگاه همچنان در شمار نخستین وبگاه‌های اطلاع‌رسانی دینی به زبان فارسی به شمار می‌آید.

کلیدواژگان: پایگاه حوزه، فضای مجازی، محتوای دینی، حوزه نت.

* مدیر گروه علمی، فرهنگی و تبلیغ دینی مرکز نور.

مقدمه

حوزه‌های علمیه، مهم‌ترین نهاد دینی و فرهنگی کشور هستند که امر تبیین آموزه‌های دینی و دفاع از آن و پاسخ به شبهات را وظیفه اول خود می‌دانند. مراکز حوزوی و طلاب علوم دینی، از مهم‌ترین ارکان این نهاد تأثیرگذارند. ظهور فناوری اینترنت، باعث شد که از امکانات وب و ظرفیت‌های پیرامون آن، به‌خوبی و در حد امکان استفاده شود. گرچه در شیوه‌های بهره‌مندی از امکانات وب و ظرفیت‌های آن، فراز و فرودهایی بوده است، اما می‌توان گفت در طول مدت حدود ۳۰ سال از عمر اینترنت در ایران، حوزه‌های علمیه از پیش‌تازان استفاده از این فرصت بوده‌اند.

البته با تغییرات سریع فناوری و نوبه‌نو شدن امکانات اینترنت و تغییر شیوه‌های اطلاع‌رسانی و یا خدمات‌گیری از اینترنت، مراکز حوزوی هم در این سال‌ها همگام با این تغییرات، به موقع حرکت نموده است. پایگاه اطلاع‌رسانی حوزه، یکی از وبگاه‌هایی است که از اولین روزهای پیدایش اینترنت در ایران، تأسیس شده و تاکنون به اطلاع‌رسانی دینی و فرهنگی پرداخته است. این پایگاه، وابسته به مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی است. در ادامه، ضمن معرفی کلی این پایگاه، به مهم‌ترین ویژگی‌های آن اشاره می‌شود.

معرفی پایگاه

پایگاه اطلاع‌رسانی حوزه، از مهم‌ترین و غنی‌ترین پایگاه‌های دینی به زبان فارسی است که در جهت تبلیغ، ترویج و اطلاع‌رسانی نسبت به معارف دینی و موضوعات فرهنگی و ملی، با هدف تبیین و روشنگری، و در راستای پاسخگویی به نیازهای دینی و فرهنگی افراد جامعه و ترغیب و جهت‌دهی آنها به سبک زندگی ایرانی اسلامی، در شبکه جهانی اینترنت فعالیت می‌کند.

این پایگاه، از سال ۱۳۷۷ راه‌اندازی شده و اکنون با ربع قرن تلاش و فعالیت مستمر، غنی‌ترین درگاه متن‌محور در موضوعات دینی و فرهنگی به زبان فارسی است که حجم انبوهی از اطلاعات مذهبی، فرهنگی و ملی را در اختیار مخاطبان قرار داده است.

این پایگاه مخاطب هدف خود را کاربران علاقه‌مند به موضوعات دینی و کاربران نیازمند به اطلاعات اسلامی و فرهنگی با سطح عمومی انتخاب کرده است؛ اما بازخوردهای بازدید کاربران، حکایت از آن دارد که بسیاری از فرهیختگان، مبلغان و دست‌اندرکاران مباحث فرهنگی و تبلیغی نیز در زمره استفاده‌کنندگان از محتوای این پایگاه هستند.

در حال حاضر، این پایگاه برای بیشتر جست‌وجوهای کاربران در

برآیند اظهار نظر کاربران در
تماس‌های تلفنی و رصد بازدیدهای
کاربران از مطالب این پایگاه و
بررسی دیدگاه‌ها و رایانامه‌هایی که
کاربران به پایگاه ارسال می‌کنند و
ماهانه به ۱۲۰۰ مورد می‌رسد، گویای
آن است که سیصد هزار محتوای
موجود در این پایگاه، مرجع مناسب
و قابل اعتمادی برای بسیاری از
علاقه‌مندان به معارف دینی شناخته
می‌شود

زمینه‌های دینی و فرهنگی، پاسخ دارد و موتور جست‌وجوی گوگل، بسیاری از درخواست کاربران را به این پایگاه ارجاع می‌دهد. آمار روزانه صد هزار بازدید از پایگاه، شاهد این مدعاست.

عمر طولانی پایگاه، تغییر سریع امکانات مبتنی بر وب، تنوع شیوه‌های آماده‌سازی و ارائه محتوا، تغییر ذائقه مخاطبان و مقتضیات زمان، موجب شده است که این پایگاه، از زمان راه‌اندازی تاکنون، در شیوه‌های گزینش و آماده‌سازی محتوا، ارائه محتوا و نیز در انتخاب سیستم‌های مدیریت محتوا، مراحل مختلفی را برنامه‌ریزی، ارائه و پشت سر بگذارد؛ اما هیچ‌یک از این مسائل، خللی در اصل بقای پایگاه حوزه و ارائه خدمات دینی و تبلیغی آن ایجاد نکرده است. باید دانست که حضور مستمر در عرصه وب، آن هم در میان انواع پایگاه‌ها و مطالب پُر زرق و برق و حفظ جایگاه و رتبه پایگاه و حضور در کنار پایگاه‌های پُربازدید، کار آسانی نیست. امروزه وضعیت استفاده مردم از درگاه‌های اینترنتی و خدمات آنها، بسیار گسترده‌تر از گذشته است و روزه‌روز بر آن افزوده شده است و این توسعه کاربری وب، رقابت و ماندگاری در این عرصه را سخت‌تر می‌کند.

برآیند اظهار نظر کاربران در تماس‌های تلفنی و رصد بازدیدهای کاربران از مطالب این پایگاه و بررسی دیدگاه‌ها و رایانامه‌هایی که

آمار محتوای پایگاه

آمار کلی محتوای وبگاه حوزه‌نت به این شرح است:

- متن قرآن کریم، نهج البلاغه و صحیفه سجادیه، به همراه ترجمه و شرح‌های آنها؛
- بخش ویژه دعا و زیات و ارائه متن و ترجمه مفاتیح الجنان و نیز ارائه ادعیه، اذکار و نمازهای مستحبی؛
- ارائه ۲۰ هزار حدیث اهل بیت(ع)، همراه با جست‌وجو بر اساس کلیدواژه؛
- متن کامل ۴۳ هزار مقاله و گزیده کتاب و مطالب جالب و خواندنی در موضوعات مختلف دینی و فرهنگی؛
- طبقه‌بندی بیش از ۵۵ هزار مقاله، گزیده کتاب، پرسش‌وپاسخ، چکیده پایان‌نامه و... در موضوعات گوناگون (دانشنامه)؛
- ارائه بیش از ۷ هزار پرسش‌وپاسخ؛
- ارائه بیش از ۳۱ هزار مسئله شرعی و استفتا از مراجع عظام تقلید؛
- عرضه متن بیش از ۳۰۰۰ سخنرانی دینی از خطبا و شخصیت‌های شناخته‌شده؛
- ارائه متن بیش از ۳۷۰۰ مصاحبه و گفت‌وگو در موضوعات مختلف دینی و فرهنگی؛
- متن کامل ۲۵۰ عنوان کتاب در زمینه علوم اسلامی، تاریخ پیامبر و ائمه اطهار، احکام و...؛
- متن کامل ۷۳ هزار مقاله مجله در قالب ۳۷۰۰ شماره مجله علمی، فرهنگی و اجتماعی در حوزه معارف دینی و علوم اسلامی؛
- متن ۳۲۰ ویژه‌نامه و بسته موضوعی به مناسبت‌های مختلف مذهبی، ملی و فرهنگی؛
- ارائه بیش از ۴۰ هزار خبر با رویکرد ارائه اخبار علمی، فرهنگی، سیاسی و مسائل مرتبط با حوزه علمیه و فعالیت‌های فرهنگی و دینی کشور؛
- ارائه بیش از ۱۷ هزار قطعه فیلم، صوت، تصویر و سایر اطلاعات چندرسانه‌ای (حدیث‌نگاشت، سخن‌نگاشت، اینفوگرافی و پاورپوینت) در موضوعات مختلف دینی، فرهنگی، اطلاع‌رسانی و سرگرمی؛
- معرفی بیش از ۱۳۰۰ نفر از علما و بزرگان و شخصیت‌های برجسته حوزوی؛
- معرفی و چکیده ۲۰ هزار عنوان پایان‌نامه در زمینه علوم اسلامی و انسانی در سطح دکترا و کارشناسی ارشد از مراکز دانشگاهی و حوزوی؛
- معرفی ۷۰۰ عنوان کتاب در زمینه موضوعات مختلف: علوم اسلامی، دفاع مقدس و... .

توجه به سطح مخاطبان و گزینش

محتوای متناسب با سطح کاربران

هدف، ذکر منابع و مأخذ، رعایت

مالکیت فکری مطالب، رعایت و

به کارگیری قواعد نگارش و ویرایش،

توجه به نکات نمایشی و رابط

کاربری و رعایت سیاست‌های کلی

نظام جمهوری اسلامی ایران، از

جمله مواردی است که در مراحل

کار و فعالیت‌های وبگاه حوزه‌نت،

مد نظر قرار می‌گیرد

پایگاه حوزه‌نت، در سال ۱۳۸۸ به دلیل ایجاد پورتال جامع مذهبی و دسته‌بندی موضوعی مناسب برای مخاطبان، به‌عنوان مقام اول بهترین پایگاه مبلغ و مروج اسلام و معارف اسلامی شناخته شد و موفق به دریافت لوح افتخار و تندیس طلایی سومین جشنواره بین‌المللی رسانه‌های دیجیتال، توسط معاون اول رئیس جمهور وقت گردید.

آنچه در این پایگاه عرضه شده است، حاصل تلاش بی‌وقفه پژوهشگران مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی و متخصصان فنی آن از سال ۱۳۷۷ تاکنون می‌باشد. امید است که این تلاش ناچیز، مورد قبول حضرت حق سبحانه و تعالی و رضایت حضرات معصومین(ع) واقع گردد و عنایات آن بزرگواران، پیوسته شامل حال دست‌اندرکاران و کاربران گرامی این پایگاه باشد. ■